

Bilag til f.t.l. vedr. borgerlig straffelov

ror derfor på, om der i det offentlige interesse påhviler tjenestemanden tavshedspligt, jfr. herved retsplejelovens § 169 om vidneudelukkelse, idet forholdet i så fald henhører under § 152, såfremt denne bestemmes øvrige betingelser er opfyldt. Der henvises om de gældende bestemmelser til Waaben: Strafferettens specielle del, side 249-250, og Greve m.fl.: Kommenteret straffelov, speciel del, 2. udg., side 96 ff.

Tavshedspligtsudvalget foreslår i betænkningen, side 152-155, at der gennemføres en ændring af denne retstilstand. Efter udvalgets forslag skal der i § 152 indsættes en bestemmelse, der angiver de tavshedsbelagte oplysninger som oplysninger, det er nødvendigt at hemmeligholde for at varetage væsentlige hensyn til private eller offentlige interesser, og det foreslås samtidig, at der i bestemmelsen indsættes en omfattende opregning af hensyn, som »navnlig« kan gøre hemmeligholdelse påkrævet.

Justitsministeriets lovudkast svarer i princippet til udvalgsflertallets forslag. Der er dog sket den ændring, at »andre offentlige interesser« og »andre private interesser« er medtaget i opregningen af relevante hensyn i ministeriets udkast, men disse interesser er også omfattet af indledningen til udvalgsudkastets § 152, stk. 2, hvor ordet »navnlig« viser, at den følgende opregning kun er en eksempelifikation.

Fælles for de to udkast er en forudsætning om, at en tjenestebefaling eller generelle eller konkrete forskrifter om hemmeligholdelse alene kan have en præciserende karakter, men ikke selvstændigt kan foreskrive tavshedspligt, hvis dette ikke følger af den ganske vist meget vide opregning af hensyn, der foreslås indsat i straffelovens § 152.

Straffelovrådet må nære stærke betænkeligheder ved den foreslåede ordning.

Det skal først fremhæves, at den foreslåede opregning af hensyn, som begrunder en pligt til hemmeligholdelse, i realiteten ikke rummer nogen afgrænsning af væsentlig værdi. På den ene side vil de opregnede hensyn ikke i alle tilfælde tale afgørende for en tavshedspligt. Det vil de ganske vist ofte gøre, og de opregnede hensyn vil da som regel have en så selvfølgelig karakter, at det ikke er af nogen selvstændig betydning at se dem nævnt i loven. Men i andre tilfælde vil det være nødvendigt at anlægge et konkret skøn

over, om de anførte hensyn med fornøden styrke taler for nødvendigheden af at hemmeligholde oplysninger. På den anden side omfatter begge udkastene – i forskellig udformning – ganske generelt andre offentlige og private interesser end de iøvrigt opregnede og sætter derfor ingen grænser for, hvilke hensyn der kan lægges vægt på (forudsat at hensynene findes at være væsentlige). Hvis udkastenes bestemmelser er dikteret af de retssikkerhedsmæssige grunde, som i almindelighed taler for at tilstræbe tydelighed i affattelsen af straffebestemmelser, må det hertil siges, at den foreslåede lange opregning er egnet til at skabe en illusion om præcision.

Lige så væsentligt er det imidlertid, at de foreliggende udkast synes at underkende vægten af det synspunkt, at den nærmere regulering af tavshedspligten først og fremmest må bero på forvaltningsretlige og andre ikke umiddelbart strafferetlige normer. Det er af stor betydning, at den enkelte person, der er ansat i offentlig tjeneste eller hverv eller handler i medfør af kontrakt med eller beskikkelse fra det offentlige, har mulighed for at kende omfanget af den tavshedspligt, som gælder på vedkommende arbejdsområde. Efter straffelovrådets opfattelse må man være varsom med at efterlade det indtryk, at tavshedspligt kan afgrænses i formler, der er fælles for alle de i udkastene nævnte persongrupper. Selv inden for hovedgruppen – de i § 152 nævnte ansættelser i offentlig tjeneste eller hverv – kan afgrænsningen af tavshedspligten bero på mange forskellige forhold, herunder oplysningens karakter, arten og graden af den over- eller underordnede stilling, som den offentlig ansatte beklæder, og den situation, i hvilken spørgsmålet om at videregive oplysninger bliver aktuelt. Det er efter straffelovrådets opfattelse først og fremmest et anliggende for den ikke-strafferetlige lovgivning (herunder en forvaltningslov) og for de administrative myndigheder at klargøre de generelle og specielle retningslinier for afgrænsningen af tavshedspligten. Denne afgrænsning kan få betydning i situationer, hvor der ikke primært er spørgsmål om ansvar efter straffeloven, men f.eks. om disciplinært ansvar.

I forbindelse med det her anførte skal tilføjes, at der formentlig – i modsætning til den i udkastene foreslåede ordning – fortsat